

Teataja

57. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

19. detsember 2014

Sisukord

III Ettevalmistavad aktid

KONTROLLIKODA

2014/C 459/01

Arvamus nr 7/2014 (vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 lõike 4 teisele lõigule ja artikli 322 lõikele 2) nõukogu määruse ettepaneku kohta, millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 2007/436/EÜ, Euratom

1

III

(Ettevalmistavad aktid)

KONTROLLIKODA

ARVAMUS nr 7/2014

(vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 lõike 4 teisele lõigule ja artikli 322 lõikele 2)

nõukogu määruse ettepaneku kohta, millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 2007/436/EÜ, Euratom

(2014/C 459/01)

SISUKORD

	Punkt	Lk
SISSEJUHATUS	1	2
OMAVAHENDID, MILLEST RAHASTATAKSE ELI EELARVET	2	2
KÄIBEMAKSU/KOGURAHVATULU SALDODE JA KORRIGEERIMISTE ARVUTAMINE NING PARANDUSEELARVED	3–6	2
KOMISJONI ETTEPANEK	7–9	3
TÄHELEPANEKUD	10–25	3
JÄRELDUS	26	4

EUROOPA KONTROLLIKODA,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 287 lõike 4 teist lõiku ja artikli 322 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut ⁽¹⁾,

võttes arvesse nõukogu taotlust arvamuse avaldamiseks üldnimetatud määruse ettepaneku kohta, mille kontrollikoda sai kätte 13. novembril 2014,

võttes arvesse kontrollikoja varasemaid arvamusi Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta ⁽²⁾,

võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 11/2013 ⁽³⁾,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

Sissejuhatus

1. Komisjon võttis 12. novembril 2014. aastal vastu ettepaneku nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, ⁽⁴⁾ millega rakendatakse Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 2007/436/EÜ, Euratom ⁽⁵⁾. Ettepanekus soovitatakse muuta olemasolevaid eeskirju, et anda liikmesriikidele võimalus teha teatud tingimustel käibemaksu ja kogurahvatulu saldodest ja korrigeerimistest tulenevad omavahendid kättesaadavaks pärast kehtivat tähtaega.

Omavahendid, millest rahastatakse ELi eelarvet

2. Iga-aastase eelarvemenetluse raames arvutatakse käibemaksul ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, kohaldades liikmesriikide prognoositud andmetele ühtset määra. Vahendid tehakse kättesaadavaks kuude kaupa, makstes neid igakuiste kaheteistkümnendikosadena, ⁽⁶⁾ ning kirjendatakse eelarves jaotisesse 1 (omavahendid). Kogurahvatulupõhiste omavahendite eesmärk on ELi eelarve ennetav tasakaalustamine.

Käibemaksu/kogurahvatulu saldode ja korrigeerimiste arvutamine ning paranduseelarved

3. Liikmesriigid edastavad käibemaksu ja kogurahvatulu korrigeeritud andmed vastavalt 31. juulil ⁽⁷⁾ ja 22. septembril ⁽⁸⁾. Komisjon arvutab seejärel saldod ja korrigeerimised ⁽⁹⁾ vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 10 lõigetele 4–7, tuginedes kogurahvatulu komitee arvamusele kogurahvatulu andmete asjakohasuse kohta omavahendite arvutamise eesmärkidel. Arvamus esitatakse tavaliselt oktoobri lõpus.

4. Liikmesriigid peavad käibemaksu ja kogurahvatulu saldode ja korrigeerimiste tulemusel saadud summad kättesaadavaks tegema sama aasta detsembrikuu esimesel tööpäeval ⁽¹⁰⁾. Tähtajast kinnipidamine on kohustuslik.

5. Käibemaksu ja kogurahvatulu saldode ja korrigeerimiste alusel tehakse muudatused eelarve tulude poolel. Positiivsest või negatiivsest kohandusest tuleneva summa ⁽¹¹⁾ võib kanda üle järgmisse aastasse, vähendades või suurendades seega liikmesriigi osamakset aastal N + 1.

⁽¹⁾ COM(2014) 704 (final), 12. november 2014.

⁽²⁾ Arvamused nr 2/2012 (ELT C 112, 18.4.2012, lk 1), nr 2/2008 (ELT C 192, 29.7.2008, lk 1), nr 2/2006 (ELT C 203, 25.8.2006, lk 50), nr 4/2005 (ELT C 167, 7.7.2005, lk 1) ja nr 7/2003 (ELT C 318, 30.12.2003, lk 1).

⁽³⁾ „Õigete kogurahvatulu andmete saamine: struktureeritum ja sihipärasem lähenemisviis muudaks komisjoni kontrolli mõjusamaks“ (<http://eca.europa.eu>).

⁽⁴⁾ EÜT L 130, 31.5.2000, lk 1, viimati muudetud nõukogu 26. jaanuari 2009. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 105/2009 (ELT L 36, 5.2.2009, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsus 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa Ühenduste omavahendite süsteemi kohta (ELT L 163, 23.6.2007, lk 17).

⁽⁶⁾ Vt määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 10 lõige 3.

⁽⁷⁾ Vt nõukogu 29. mai 1989. aasta määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 (käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta) (EÜT L 155, 7.6.1989, lk 9) artikli 7 lõige 1 ja artikli 9 lõige 1.

⁽⁸⁾ Vt nõukogu 15. juuli 2003. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 (rahvamajanduse kogutulu ühtlustamise kohta turuhindades (rahvamajanduse kogutulu määrus)) (ELT L 181, 19.7.2003, lk 1) artikli 2 lõige 2.

⁽⁹⁾ Aasta N saldode ja korrigeerimiste arvutamiseks võrreldakse liikmesriikide aasta N — 1 kohta kättesaadavaks tehtud käibemaksu- ja kogurahvatulupõhiseid osamakseid maksetega, mis arvutati asjaomaste kogusummade tegelike ja korrigeeritud andmete alusel.

⁽¹⁰⁾ Vt määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikkel 10.

⁽¹¹⁾ Alates aastast 2005 on saldode ja korrigeerimiste üldtulemus olnud positiivne, erandiks on aastad 2009, 2010 ja 2013.

6. Määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artiklis 16 sätestatakse, et käibemaksu ja kogurahvatulu korrigeerimistest tuleneva netosumma võib hüvitada ka käesoleva aasta N omavahendeid paranduseelarve abil vähendades või suurendades. Komisjonil on tavaks muuta eelarvet, et võtta arvesse saldode ja korrigeerimiste tulemusel tekkinud muutused ⁽¹⁾.

Komisjoni ettepanek

7. Määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 muutmise ettepanekus kavandatud säte näeb ette, et teatud tingimustel (st kui need summad on erakordselt suured) ⁽²⁾ on liikmesriikidel võimalus teha käibemaksu ja kogurahvatulu saldodest ning korrigeerimistest tulenevad summad kättesaadavaks mis tahes ajal alates vastava aasta detsembrist esimesest tööpäevast kuni järgmise aasta septembri esimese tööpäevani.

8. Liikmesriigid peavad enne detsembrikuu esimest tööpäeva teavitama komisjoni oma osamakse maksmise otsusest ja kuupäevast (või kuupäevadest). Kui liikmesriik viivitab nende vahendite kättesaadavaks tegemisega, tuleb tal maksta viivist vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artiklis 11 sätestatud tingimustele.

9. Komisjon esitas selle ettepaneku, sest 2014. aasta oktoobris arvatud käibemaksu ja kogurahvatulu saldod ja korrigeerimised näitasid, et võib tekkida olukordi, kus praeguse omavahendite süsteemi alusel tuleb maksta erakordselt suuri summasid. 2014. aastal olid selle põhjuseks eelkõige kogurahvatulu andmete märkimisväärsed korrigeerimised mõnes liikmesriigis, mis tulenesid muudatustest allikates ja meetodites ning komisjoni kehtivate kogurahvatulu reservatsioonidega ⁽³⁾ tehtud töös, mis võimaldasid ajakohastada andmeid alates aastast 2002 ⁽⁴⁾.

Tähelepanekud

10. Komisjoni ettepaneku eesmärk on võimaldada suuremat paindlikkust maksete edasilükkamiseks liikmesriikidele, kes peavad kättesaadavaks tegema erakordselt suured summad, mis tulenevad käibemaksu ja kogurahvatulu saldodest ning korrigeerimistest.

11. Kontrollikoda väljendas arvamustes nr 2/2012, nr 2/2008 ja nr 2/2006 muret selle üle, et ELi eelarve rahastamiseks nii praegu kui ka tulevikus kasutatav omavahendite süsteem on keerukas ega ole piisavalt läbipaistev.

12. Kontrollikoda juhtis eriaruandes nr 11/2013 tähelepanu puudustele praeguse omavahendite süsteemi rakendamisel, mis põhjustavad liikmesriikides eelarvealast ebakindlust. Eelkõige leidis kontrollikoda, et pikk kontrolliprotsess ja komisjonipoolne üldiste reservatsioonide liigne kasutamine tähendavad seda, et liikmesriikide kogurahvatulu andmeid korrigeeritakse rohkem kui kümme aastat pärast asjaomast aastat.

13. Kavandatud muudatus ei käsitle liikmesriikide eelarvealase ebakindluse küsimust, mis kujutab praeguse omavahendite süsteemi puhul endiselt riski. Kontrollikoda tunnistab siiski, et käibemaksu ja kogurahvatulu saldode ning korrigeerimiste tulemuseks võivad olla erakordselt suured summad, nagu juhtus aastal 2014, ning võtab teadmiseks komisjoni kasutatava pragmaatilise lähenemisviisi, mis võimaldab liikmesriikidel selliste summade maksmist edasi lükata vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artiklisse 10 lisatud uuele lõikele 7a.

14. Komisjoni muudatuse ettepanekus esitatud kaks kriteeriumit, mis määratlevad maksete edasilükkamiseks vajalikud toetuskõlblikkuse tingimused, on sobivad, kuigi need omavahel osaliselt kattuvad ⁽⁵⁾ (vt punkt 7).

15. Kavandatud muudatust kohaldatakse Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi käsitleva praegu kehtiva otsuse 2007/436/EÜ, Euratom alusel. Nõukogu võttis 26. mail 2014 vastu otsuse 2014/335/EL, Euratom, ⁽⁶⁾ mis asendab eelnevat 2007. aasta otsust. Uue otsuse jõustumisel ⁽⁷⁾ tunnistatakse määrus (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 kehtetuks ning nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 609/2014 ⁽⁸⁾ kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2014.

⁽¹⁾ Alates 2005. aastast on käibemaksu ja kogurahvatulu saldod ning korrigeerimised kirjendatud viimases paranduseelarves, välja arvatud 2010. ja 2013. aasta.

⁽²⁾ Suurem kui kaks igakuist kaheteistkümnendikku ühe liikmesriigi osamakse kogusummast (individuaalne künnis) või pool kõigi liikmesriikide igakuistest kaheteistkümnendikest kokku (üldine künnis).

⁽³⁾ ELi omavahendite arvutamise eeskirjad annavad võimaluse muuta antud eelarveaasta käibemaksu ja kogurahvatulu andmeid vastavalt kuni 31. juulini ja 30. septembrini aastal N + 4. Seda nelja aasta reeglit võib pikendada juhtudel, kui komisjon ja/või liikmesriigid on arvamusel, et antud eelarveaasta andmete kvaliteeti tuleks mõnes punktis parandada.

⁽⁴⁾ Erandiks on üks erireservatsioon, mis hõlmab ajavahemikku 1995–2001.

⁽⁵⁾ Komisjoni 2004. aastat ja sellele järgnevaid aastaid käsitlevate hinnangute alusel oleksid mõlemad kriteeriumid olnud täidetud kahel aastal (2007 ja 2014), kui kavandatud muudatust oleks kohaldatud.

⁽⁶⁾ ELT L 168, 7.6.2014, lk 105.

⁽⁷⁾ Kui selle on heaks kiitnud kõik liikmesriigid kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega.

⁽⁸⁾ Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 39).

16. Kontrollikoda juhib tähelepanu asjaolule, et määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 kavandatud muudatus peaks seega kajastuma ka ülalnimetatud määruses. Oluline on tagada, et määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 muudatus võetaks vastu otsuse 2014/335/EL, Euratom jõustumise ajaks.

17. Kontrollikoda on küll teadlik ettepaneku vastuvõtmise tihedast ajakavast, kuid leiab, et komisjoni praegust ettepanekut tuleks täiendada vastavalt kontrollikoja tähelepanekutele (vt punktid 20, 23 ja 25), nii et uue määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 jõustumisel moodustuks täiemahuline mehhanism.

18. Kavandatud säte käsitleb ainult selle tähtaja edasilükkamist, milleks liikmesriigid peavad vahendid kättesaadavaks tegema, kui käibemaksu ja kogurahvatulu „positiivsete” saldode ja korrigeerimiste tulemuseks on erakordselt suured summad.

19. Kui liikmesriikide saldode ja korrigeerimiste tulemused on „negatiivsed”, võib komisjon olla kohustatud koguma paranduseelarve abil täiendavaid tulusid (vt punktid 5 ja 6). Seega võib tekkida eelarvealase ebakindluse olukord, mis on sarnane oktoobris 2014 tekkinud olukorraga.

20. Selleks, et tagada liikmesriikidepoolne määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000 artikli 10 ühtne kohaldamine, peab komisjonil olema õigus „negatiivsetest” saldodest ja korrigeerimistest tulenevate summade väljamaksmine edasi lükata.

21. Olemasolevate eeskirjade alusel arvutab komisjon käibemaksu ja kogurahvatulu saldodest ja korrigeerimistest tulenevad summad aasta N oktoobrikuus. Vajaduse korral käivitab komisjon menetluse eelarve muutmiseks, et see sama aasta lõpuks heaks kiita. Komisjoni ettepanek näeb ette, et need summad tehakse teatud erakorralistel asjaoludel kättesaadavaks aasta N detsembrikuu alguse ja aasta N + 1 septembrikuu alguse vahelisel perioodil (vt punkt 7).

22. Võttes arvesse asjaolu, et liikmesriik peab maksete edasilükkamise kuupäeva(d) kindlaks määrama detsembrikuu esimeseks tööpäevaks, on oht, et komisjon saab paranduseelarve lõppsumma paika panna alles menetluse väga hilises etapis.

23. Tähtaeg, mil liikmesriik peab tegema otsuse käibemaksu ja kogurahvatulu saldode ning korrigeerimiste alusel tehtavate maksete edasilükkamise kohta, seati eesmärgiga kohaldada uut sätet käesoleval, 2014. aastal. Tähtaeg tuleks alates 2015. aastast tuua ettepoole (novembri algusesse). See tähendab, et tuleb muuta ka lävendite arvutamise kontrollkuupäeva, et oleksid täidetud maksete edasilükkamiseks vajalikud kriteeriumid (st kontrollkuupäev peab olema enne 15. novembrit).

24. Kontrollikoda on seisukohal, et komisjoni ettepanek võib muuta omavahendite süsteemi veelgi keerukamaks (vt punkt 11) ning suurendada komisjoni halduskoormust omavahendite kogumisel.

25. Muudetud määruses tuleks seega kehtestada ühine eelnevalt kinnitatud ajakava edasilükatud maksete jaoks, et vähendada ebakindlust seoses kuupäevade, osamaksete arvu ja summadega.

Järeldus

26. Kontrollikoda võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku võimaldada erandkorras käibemaksu ja kogurahvatulu saldode ning korrigeerimiste tulemusel saadud summade maksmise edasilükkamist. Kontrollikoda juhib tähelepanu asjaolule, et see säte võib muuta omavahendite süsteemi keerukamaks ning suurendada liikmesriikide eelarvealast ebakindlust. Seetõttu on kontrollikoda seisukohal, et ettepanekut tuleb täiendada, nii et see hõlmaks ka kontrollikoja tähelepanekuid seoses uue määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 jõustumisega.

Kontrollikoda võttis käesoleva arvamuse vastu 27. novembri 2014. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET